
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Дудик Романа

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-539-6-18>

ВСТУП

Освіта для сталого розвитку є важливим напрямком сучасної педагогіки, спрямованим на формування у молоді екологічної свідомості, соціальної відповідальності та здатності приймати рішення, які сприяють гармонійному розвитку суспільства та природи. У цьому контексті музична освіта займає важливе місце, адже музика є універсальною мовою, здатною пробуджувати емоції, формувати цінності та сприяти порозумінню між людьми.

Інноваційні методи музичного виховання відіграють важливу роль у реалізації концепції сталого розвитку, оскільки вони дозволяють інтегрувати музичну освіту з актуальними соціальними, екологічними та культурними завданнями. У сучасному світі, де зміни відбуваються швидкими темпами, традиційні підходи до викладання втрачають свою ефективність, тоді як інновації відкривають нові можливості для залучення молоді до навчального процесу та формування відповідального ставлення до світу.

1. Сприяння екологічній свідомості через музику.

Інноваційні методи, такі як створення музичних творів на екологічну тематику, інтеграція природних звуків у композиції чи проведення музичних занять на відкритому повітрі, допомагають формувати у дітей усвідомлення важливості збереження природи. Це виховує в учнів цінності сталого розвитку через мистецтво.

2. Збереження та популяризація культурного спадку.

Музика є важливим носієм національної ідентичності та історії. Інноваційні методи, наприклад, використання цифрових технологій для збереження традиційних мелодій, створення інтерактивних курсів або організація регіональних музичних фестивалів, сприяють популяризації локальної культури. Це дозволяє молоді глибше усвідомлювати свою роль у збереженні культурної спадщини.

3. Розвиток міждисциплінарного навчання.

Інноваційні підходи дають змогу поєднувати музику з іншими предметами, такими як географія, історія чи природознавство. Наприклад, учні можуть досліджувати музичні традиції різних регіонів, пов'язані з їх природним середовищем або аналізувати вплив кліматичних змін на культурні особливості пісень.

4. Формування соціальної відповідальності.

Через участь у музичних проєктах і спільнотах учні вчаться працювати в колективі, поважати думку інших та брати участь у вирішенні локальних проблем. Музика стає платформою для обговорення таких важливих питань, як рівність, інклюзивність та сталий розвиток.

5. Розвиток технологічної грамотності.

Сучасні технології, такі як мобільні додатки, онлайн-платформи та віртуальні музичні інструменти, дозволяють зробити процес навчання інтерактивним і доступним. Учні не лише опановують музичні навички, а й отримують компетенції, необхідні у світі цифрових технологій, що є важливим для сталого розвитку.

6. Мотивація до творчості та інновацій.

Інноваційні методи стимулюють креативність і допомагають дітям виражати себе через музику. Це сприяє формуванню навичок критичного мислення та пошуку нестандартних рішень – якостей, необхідних для вирішення складних викликів сучасного світу.

Інноваційні методи музичного виховання дають можливість поєднувати традиційні підходи до навчання із сучасними технологіями, інтерактивними формами роботи та міждисциплінарними зв'язками.

Завдяки цьому, музичні заняття, уроки музичного мистецтва можуть стати ефективним засобом для вирішення таких актуальних завдань, як:

- збереження культурної спадщини регіону;
- розвиток креативного мислення та соціальних компетенцій;
- інтеграція екологічних ідей у музичну діяльність;
- виховання толерантності та взаєморозуміння через

міжкультурний обмін.

В умовах швидких змін у суспільстві та технологічного прогресу з'являються нові засоби та методи, що дозволяють зробити навчальний процес більш ефективним, інтерактивним та цікавим для учнів. Це включає використання цифрових технологій, віртуальних музичних інструментів, мобільних додатків для музичної освіти, а також проєктний підхід, інтегроване навчання та залучення учнів до творчих ініціатив, які мають практичне значення для громади.

В Україні питаннями інноваційних методів музичного навчання і виховання, спрямованих на сталий розвиток, займаються декілька

науковців та педагогів. Зокрема, у монографії «Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси»¹ під редакцією Наталії Овчаренко та Ярослава Шрамка розглядаються актуальні філософські, мистецтвознавчі та педагогічні питання сучасної музичної освіти.

Також варто відзначити праці Варнавської Л. І.², Столярчук Л. І.³, які досліджують педагогічну інноватику в теорії та практиці музичної освіти, перехід від інформативних форм до активних методів музичного навчання, що передбачає використання наукового пошуку, проблемного підходу та мультимедійних технологій.

Вітчизняні дослідники та їхні праці роблять вагомий внесок у розвиток інноваційних підходів до музичної освіти в Україні, сприяючи інтеграції принципів сталого розвитку в навчальний процес.

Вивчення інноваційних методів викладання музики у контексті сталого розвитку є актуальним, оскільки воно сприяє не лише збагаченню музичних особливостей учнів, а й формуванню активної життєвої позиції, орієнтованої на підтримку сталого розвитку як на локальному, так і на глобальному рівнях.

Таким чином, інноваційні методи викладання музики створюють умови для виховання нового покоління, здатного гармонійно поєднувати мистецтво, науку та екологічну свідомість задля досягнення цілей сталого розвитку.

1. Використання сучасних технологій (додатки, онлайн-платформи) для популяризації регіональної музики

Сучасні технології відкривають нові можливості для збереження, популяризації та передачі регіональної музики майбутнім поколінням. Мобільні додатки, онлайн-платформи, віртуальні архіви та інші цифрові інструменти дозволяють інтерактивно залучати молодь до вивчення культурної спадщини, забезпечуючи її збереження та розвиток у глобалізованому світі.

¹ Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси : монографія / За ред. Н. А. Овчаренко, Я. В. Шрамка. Кривий Ріг. 2018. 299 с.

² Варнавська Л. І. Основні характеристики моделі формування готовності майбутніх вчителів музики до аранжування музичних творів засобами комп'ютерних технологій. *Науковий часопис національного педагогічного ун-ту ім. Драгоманова*. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : Збірник наукових праць / ред. кол. Н. В. Гузій (відповідальний редактор) та ін. Вип.11(21). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 234 с.

³ Столярчук Л. І. Використання комп'ютерних технологій на уроках музики. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://intkonf.org/stolyarchuk-livikoristannya-kompyuternih-tehnologiy-na-urokah-muziki/>

1. Мобільні додатки.

Мобільні додатки стають зручним способом знайомства з регіональною музикою, наприклад:

- музичні тренажери та ігри: додатки можуть навчати традиційним мелодіям та пісням через інтерактивні завдання, наприклад, розпізнавання мелодій чи інструментів;
- аудіогіди: створення аудіоекскурсій, які розповідають про музичну історію певного регіону, супроводжуючи їх автентичними записами;
- навчальні платформи: програми, які допомагають опанувати регіональні музичні інструменти (наприклад, трембіту чи бандуру).

2. Онлайн-платформи та віртуальні архіви:

- створення цифрових колекцій: віртуальні бібліотеки та архіви регіональної музики забезпечують доступ до старовинних пісень, нотних записів, аудіозаписів і відеоматеріалів;
- міжнародні платформи: використання YouTube, Spotify чи Bandcamp для публікації записів регіональної музики, дозволяючи досягти аудиторії за межами регіону;
- локальні сайти та блоги: створення ресурсів, присвячених певній регіональній культурі, де можна знайти матеріали про музику, історію її розвитку та сучасні інтерпретації.

3. Соціальні мережі:

- відеоконтент: використання платформ, таких як TikTok або Instagram, для популяризації музики через короткі відео, зйомки з традиційними інструментами чи фольклорними ансамблями;
- тематичні спільноти: Facebook-групи або форуми, присвячені регіональній музиці, де люди можуть ділитися своїми знаннями, записами чи досвідом.

4. Віртуальна реальність (VR):

- інтерактивні тури: технології VR дозволяють створювати занурюючі екскурсії музичними фестивалями або реконструкціями традиційних обрядів;
- реалістичне навчання: VR-тренажери для освоєння музичних інструментів, які дають змогу «відчувати» гру на них.

5. Проектна діяльність для молоді:

- організація онлайн-конкурсів чи фестивалів регіональної музики;
- створення міжрегіональних та міжнародних проектів для обміну музичним досвідом.

6. Освітні програми:

- інтеграція регіональної музики в освітні додатки для шкіл та вищих навчальних закладів;

– використання інтерактивних лекцій та воркшопів із залученням технологій.

Переваги використання технологій:

- 1) Забезпечення широкого доступу до музичної спадщини.
- 2) Підвищення інтересу до регіональної музики серед молоді.
- 3) Забезпечення збереження рідкісних музичних творів та їх адаптація до сучасних умов.

Використання сучасних технологій для популяризації регіональної музики дозволяє зберегти унікальні традиції, зробити їх актуальними для нових поколінь та інтегрувати в глобальний культурний контекст.

Мобільні додатки є ефективним інструментом для збереження та популяризації регіональної музики. Вони забезпечують інтерактивний доступ до культурного надбання, залучаючи молодь і широку аудиторію до вивчення та виконання традиційних музичних творів.

1. Навчальні додатки

Мобільні програми, які навчають основам гри на традиційних інструментах або виконання пісень:

- віртуальні інструменти: наприклад, симулятори гри на бандурі, сопілці, трембіті, цимбалах;
- навчальні курси: додатки, які інтерактивно пояснюють ноти, музичну гармонію чи стиль виконання регіональних мелодій;
- ігрові завдання: музичні ігри, які мотивують вивчати історію та звучання фольклорних інструментів через квести, загадки чи вікторини.

2. Аудіобібліотеки

Додатки, які надають доступ до колекцій регіональної музики:

- колекції записів: традиційні пісні в оригінальному виконанні або сучасні інтерпретації;
- пошук за географією: можливість досліджувати музику за регіонами, наприклад, «Гуцульські мелодії», «Полтавський фольклор» тощо;
- офлайн-доступ: завантаження улюблених композицій для прослуховування без підключення до інтернету.

3. Інтерактивні карти

Додатки, які поєднують регіональну музику з географічною інформацією:

- музика на карті: можливість досліджувати регіони через їх музичну спадщину, слухати записи, пов'язані з конкретною місцевістю;
- історичні маршрути: віртуальні екскурсії, які включають музичні елементи (наприклад, звуки природи та інструменти, характерні для місцевості).

4. Додатки для створення музики

Інструменти для сучасних музикантів, які прагнуть поєднати традиції з новаторством:

- електронне аранжування: додатки, які дозволяють створювати електронну музику з використанням семплів традиційних інструментів;
- мікшування: інтеграція народних мотивів у сучасні композиції.

5. Соціальні додатки

Платформи для об'єднання ентузіастів регіональної музики:

- обмін творчістю: можливість завантажувати власні записи, обмінюватися досвідом і взаємодіяти з іншими користувачами;
- спільноти за інтересами: чати та форуми для обговорення музичних стилів і традицій.

6. Віртуальні музичні школи

Додатки, що надають доступ до інтерактивних уроків з майстрами народної музики:

- онлайн-уроки: відеоуроки від викладачів та виконавців регіональної музики;
- індивідуальні консультації: можливість отримати поради у реальному часі.

Переваги мобільних додатків:

1) Доступність: використання додатків на смартфонах забезпечує легкий доступ до матеріалів.

2) Інтерактивність: взаємодія з користувачем робить навчання цікавим та захопливим.

3) Збереження спадщини: цифровізація музичних матеріалів допомагає уникнути втрати культурного надбання.

4) Глобалізація: популяризація регіональної музики серед аудиторії з інших країн.

Мобільні додатки відкривають перспективи не лише для збереження, але й для активного розвитку регіональної музики, роблячи її частиною сучасної культури.

Онлайн-платформи та віртуальні архіви відіграють важливу роль у збереженні та популяризації регіональної музичної спадщини. Вони забезпечують доступ до автентичних творів, дозволяють досліджувати культурний контекст і створюють умови для інтеграції традиційної музики у сучасний освітній та мистецький простір.

1. Віртуальні архіви регіональної музики:

– цифрові колекції: архіви, які містять аудіозаписи, нотні матеріали, відео та текстові описи регіональної музики. Приклади: проєкт «Українська народна пісня» (національні колекції записів українського фольклору); архіви ЮНЕСКО, де зберігаються зразки нематеріальної культурної спадщини;

– доступність для дослідників: такі архіви стають цінним джерелом для вчених, які вивчають фольклор, етномузикологію та культурологію.

2. Музичні онлайн-платформи:

– платформи для прослуховування: Spotify, YouTube, SoundCloud дають можливість поширювати записи регіональної музики серед глобальної аудиторії.

Регіональна музика може бути представлена у вигляді тематичних плейлистів або каналів, присвячених конкретному регіону.

– Платформи для навчання: Coursera, Udey та спеціалізовані музичні онлайн-школи можуть пропонувати курси, присвячені вивченню регіональної музики та інструментів.

3. Інтерактивні карти музичної спадщини

– географічна прив'язка: онлайн-карти, де можна знайти інформацію про музичні традиції певного регіону, зразки автентичних пісень та розповіді про їхнє походження. Приклад: Google Earth Layers, інтегровані з музичними матеріалами.

4. Платформи для збереження аудіо:

– аудіоархіви: наприклад, українська платформа «Інститут народознавства» або міжнародний проєкт Europeana, що збирає аудіозаписи з усієї Європи;

– реставрація старих записів: платформи, які надають послуги оцифрування старовинних записів для їх збереження.

5. Освітні онлайн-ресурси:

– електронні бібліотеки: доступ до наукових праць, підручників та методичних матеріалів про регіональну музику. Наприклад, Освітній портал «EdEra», що інтегрує музичні курси з культурною складовою;

– вебінари та онлайн-конференції: платформи Zoom, Teams або спеціалізовані сервіси для обговорення музичної спадщини.

6. Соціальні платформи:

– Facebook-групи: Спільноти, присвячені обміну фольклорними записами, історіями та досвідом;

– YouTube-канали: Відеоуроки, фестивалі, записи живих виступів та реконструкцій обрядів.

7. Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR):

– VR-тури по музеях: наприклад, віртуальний тур по музею музичної культури Гуцульщини;

– AR-додатки: дослідження регіональної музики через інтерактивні елементи, доступні через смартфон.

Переваги онлайн-платформ і віртуальних архівів

1) Широкий доступ: можливість досліджувати регіональну музику незалежно від місця проживання.

2) Збереження спадщини: Оцифрування забезпечує довговічність матеріалів.

3) Освітня цінність: Інтеграція музичної спадщини в освітній процес.

4) Популяризація культури: Поширення регіональної музики серед глобальної аудиторії.

Онлайн-платформи та віртуальні архіви створюють можливості для збереження культурної унікальності та її інтеграції в сучасний світ. Вони забезпечують доступність традиційної музики та сприяють формуванню нового покоління, яке цінує і розвиває культурну спадщину.

Соціальні мережі є потужним засобом для збереження та поширення регіональної музичної спадщини серед широкої аудиторії. Вони дозволяють об'єднувати громади, створювати інтерактивний контент та залучати молодь до вивчення і відтворення автентичної музики.

1. Створення тематичних сторінок і спільнот:

– Facebook: групи, присвячені фольклору конкретного регіону, де користувачі можуть ділитися записами, фотографіями та історіями. Наприклад: спільноти «Гуцульська музика», «Традиційні пісні Полісся»;

– Instagram: акаунти з візуальним контентом, що розповідають про музичну спадщину, музичні інструменти, традиційні костюми та обряди.

2. Поширення відео контенту:

– YouTube: платформа для розміщення відео з виступами, майстер-класами з гри на народних інструментах, документальних фільмів про музичні традиції;

– TikTok: короткі відео з виконанням народних пісень, інтерактивні виклики (folkchallenge), що популяризують традиційну музику серед молоді.

3. Інтерактивні заходи:

– онлайн-концерти та фестивалі: проведення віртуальних подій, присвячених регіональній музиці. Трансляції у Facebook Live, Instagram Live або YouTube дозволяють залучати глядачів з усього світу;

– вебінари та майстер-класи: організація навчальних сесій з народними музикантами через Zoom, Facebook або інші платформи.

4. Використання хештегів

Створення унікальних хештегів для просування контенту, наприклад: 1) українська фольклорна музика; 2) традиційні пісні; 3) збережемо культуру; 4) folk challenge.

Хештеги дозволяють об'єднати контент та зробити його доступним для зацікавлених користувачів.

5. Освітній контент:

– розповіді про походження пісень, інструментів та обрядів;

- відео та текстові інструкції для гри на народних інструментах чи співу автентичних пісень;
- візуалізація музичних стилів, нотних прикладів, традиційних костюмів.

6. Колаборації з інфлюенсерами

Співпраця з популярними блогерами чи музикантами, які мають аудиторію, готову відкрити для себе регіональну музику. Наприклад, інфлюенсери можуть виконувати народні пісні у сучасному аранжуванні або брати участь у флешмобах.

7. Спільна творчість через соціальні мережі:

- запрошення користувачів ділитися власними записами, відео або історіями про регіональну музику.
- музичні флешмоби: організація онлайн-проектів, де люди з різних куточків світу виконують ту саму пісню чи музикують на народних інструментах.

8. Гейміфікація у соціальних мережах:

- створення інтерактивних вікторин, опитувань або тестів про знання регіональної музики. Виклики типу «Навчися співати народну пісню за 7 днів».

9. Залучення молоді через трендові формати:

- меми та короткі відео: використання гумору чи популярних трендів для презентації традиційної музики;
- створення контенту, де порівнюються традиційні мотиви з сучасними композиціями.

10. Соціальні мережі як архів:

- Instagram Highlights: категоризація контенту за темами: пісні, інструменти, історії;
- Facebook Albums: збереження відео, фото з виступів або заходів, пов'язаних з регіональною музикою.

Переваги використання соціальних мереж

- 1) Доступність: легкий доступ до контенту для аудиторії різного віку.
- 2) Інтерактивність: можливість взаємодіяти з аудиторією, отримувати зворотний зв'язок.
- 3) Широкий охоплення: глобальна аудиторія та залучення зацікавлених користувачів.
- 4) Швидке поширення інформації: завдяки репостам та поширенням, контент стає популярним у найкоротші терміни.

Соціальні мережі створюють умови для сучасного інтегрування регіональної музики у культурний та освітній простір, роблячи її цікавою і близькою для молодого покоління.

2. Проєктна діяльність як засіб розвитку креативності та підприємницьких навичок через музику

Проєктна діяльність у музичній освіті – це ефективний метод, який сприяє розвитку креативності, критичного мислення та підприємницьких навичок. Завдяки цьому підходу, учні вчаться генерувати ідеї, працювати в команді, брати відповідальність за результат та оцінювати свій внесок у спільну справу.

Важливе значення проєктної діяльності у музичній освіті, а саме:

- сприяє розвитку креативності: музичні проєкти стимулюють учнів створювати нові музичні твори, аранжування або інтерпретації, а також знаходити нестандартні способи вираження своїх ідей;

- сприяє формуванню підприємницьких навичок: учні навчаються розробляти стратегії просування своїх музичних надбань, працювати з аудиторією та організовувати музичні події.

Визначимо типи музичних проєктів для розвитку креативності та самовираження:

1) Створення власного музичного витвору:

- композиція та запис пісень;
- розробка авторських аранжувань;
- створення музичних кліпів;

Наприклад: колективний проєкт зі створення тематичного альбому на основі народних мотивів.

2) Організація музичних подій:

- проведення шкільного або місцевого фестивалю народної музики;

- організація благодійного концерту або тематичного вечора:

Приклад: «Фестиваль музичної спадщини нашого регіону».

- дослідження та популяризація регіональної музики;
- збір і оцифрування фольклорних матеріалів;
- створення онлайн-платформ або блогів, присвячених традиційній музиці:

Приклад: створення YouTube-каналу для поширення регіональних музичних записів.

- розробка освітніх програм;
- розробка інтерактивних музичних уроків;
- створення мобільних додатків для вивчення нотної грамоти чи народних пісень:

Приклад: мобільний додаток для вивчення українських обрядових пісень.

- створення бренду музичних інструментів чи аксесуарів;
- організація майстер-класів з гри на інструментах або вокалу:

Приклад: проєкт із виготовлення та продажу етнічних барабанів.

3. Етапи реалізації музичного проєкту:

1) Ідея та планування.

2) Обговорення ідеї проєкту.

3) Постановка цілей (чого мають досягти учасники).

4) Розподіл обов'язків між учасниками.

5) Реалізація.

6) Виконання творчих завдань (композиція, репетиції, створення матеріалів).

7) Вирішення організаційних питань (просування, комунікація з партнерами).

8) Презентація проєкту.

9) Проведення концерту, виставки, онлайн-презентації або фестивалю.

10) Оцінювання та аналіз результатів.

11) Аналіз досягнень і недоліків.

12) Обговорення досвіду, отриманого під час проєкту.

4. Переваги проєктної діяльності в музиці:

– розвиток навичок роботи в колективі: учасники вчать співпрацювати, ділитися ідеями та знаходити компроміси;

– практичне навчання: учні затосовують свої знання у реальних умовах;

– формування підприємницького мислення: планування бюджету, робота з аудиторією, реклама та просування продукту;

– емоційне задоволення: участь у творчих процесах підвищує самооцінку учнів та мотивацію.

5. Приклади успішних проєктів:

– «Музика рідного краю»: школярі збирали фольклорні твори свого регіону та презентували їх на фестивалі;

– «Молодіжна музична майстерня»: учні створили гурт та організували серію концертів, кошти з яких спрямували на благодійність;

– «Віртуальний музей інструментів»: спільна робота з дизайну онлайн-ресурсу, присвяченого традиційним інструментам України.

6. Вплив проєктної діяльності на сталий розвиток:

– збереження музичної спадщини та її адаптація до сучасності;

– учні набувають впевненості у своїх силах, формують лідерські якості;

– економічна грамотність: учасники навчаються планувати ресурси та працювати з бюджетом.

Створення музичного виступу як засобу розвитку креативності та самовираження – це процес, який дозволяє розкрити творчий потенціал,

навчитися експериментувати з музичними формами та засобами виразності, а також розвивати навички колективної роботи та підприємництва. Цей підхід є важливим у формуванні сучасної музичної культури та сприяє сталому розвитку особистості.

Яке значення створення власного музичного витвору?

1) Композиція музичного твору допомагає учасникам вільно висловлювати свої ідеї через мелодію, гармонію та ритм.

2) У процесі створення учні освоюють базові принципи композиції, аранжування та запису музики.

3) Музика допомагає передавати почуття та глибше розуміти емоції.

4) Учні вчаться позиціонувати свій витвір, працювати з аудиторією, рекламувати та поширювати музичний «продукт».

Етапи створення музичного витвору

1) Ідея та натхнення:

– вибір теми для музичного твору (емоція, історія, природне явище тощо);

– обговорення ідей у групі, якщо твір створюється колективно:

Приклади тем: «Подих гір», «Мелодія старого міста», «Радість у серці».

2) Композиція:

– пошук музичних ідей: експериментування з мелодіями, акордами та ритмами.

– вибір форми: структура твору (куплетно-приспівна, рондо, варіації тощо).

– написання нот: за допомогою музичних програм (наприклад, MuseScore, Finale) або вручну.

3) Аранжування:

– додавання гармонії, ритмічного супроводу, тембрового різноманіття;

– вибір інструментів (традиційні народні, сучасні електронні, акустичні);

– пошук унікального звучання через цікаві комбінації інструментів.

4) Виконання та запис

– репетиції: підготовка виконавців, відшліфовування технічних деталей;

– запис твору: в студії чи за допомогою доступних технологій (DAW: GarageBand, FL Studio);

– мікшування та мастеринг: для отримання професійного звучання.

5) Презентація

– організація концерту, де виконується твір;

- запис і публікація на онлайн-платформах (YouTube, SoundCloud, Spotify).

- поширення твору через соціальні мережі.

6) Інтерактивні підходи для створення музичного твору:

- імпровізація – колективна гра, де учасники створюють музичний матеріал у режимі реального часу;

- музика для поезії, театральної постановки чи візуального мистецтва;

- експерименти зі створенням електронної музики;

- інтеграція звуків природи або голосових записів у композицію.

7) Результати і досягнення

- креативні навички: уміння знаходити нестандартні рішення та експериментувати;

- колективна робота: взаємодія з іншими учасниками для досягнення спільної мети;

- від задуму до реалізації учні проходять усі етапи створення музичного продукту.

- музика стає способом трансляції особистих ідей і переживань.

Переваги для сталого розвитку

1) Культурна стійкість: інтеграція елементів традиційної музики у сучасні твори.

2) Соціальна згуртованість: об'єднання учнів різного віку та інтересів у спільному проєкті.

3) Економічна грамотність: розуміння процесів створення і просування музичного продукту.

Створення власного музичного витвору – це не лише можливість розкрити творчий потенціал, але й шлях до формування сучасного покоління, здатного інтегрувати традиції у глобалізований світ.

Проектна діяльність інтегрує музику, творчість та підприємництво, допомагаючи формувати нове покоління, яке одночасно цінує культурну спадщину та готове відповідати на виклики сучасного світу.

Музика як засіб проєктної діяльності може відігравати важливу роль у сприянні сталому розвитку, оскільки вона впливає на суспільство через емоційне залучення, культурний обмін і формування екологічної свідомості.

Визначимо особливості, як музичні проєкти сприяють сталому розвитку:

1. Підвищення екологічної свідомості:

- музичні проєкти можуть використовувати творчі засоби для популяризації екологічних ідей. Залучення громадськості до вирішення екологічних проблем, підвищення обізнаності про сталий розвиток.

2. Збереження культурної спадщини:

– музичні проекти допомагають зберігати та популяризувати традиційну музику різних народів, що є важливою складовою сталого розвитку. Проекти, спрямовані на вивчення та виконання народних пісень, використання етнічних інструментів.

3. Інклюзія та соціальна згуртованість:

– музичні ініціативи сприяють об'єднанню людей із різних соціальних груп, розвиваючи толерантність і взаєморозуміння. Інклюзивні хорові чи інструментальні ансамблі, де беруть участь люди з різними можливостями, відбувається розвиток соціальної рівності та згуртованості громад.

4. Популяризація ідей сталого розвитку через музику:

– музика стає потужним засобом для комунікації глобальних проблем, таких як зміна клімату чи бідність. Концерти, які звертають увагу на соціальні та екологічні виклики, створення кліпів чи документальних фільмів із музичним супроводом сприяють формуванню відповідального ставлення до глобальних проблем.

5. Навчальна роль музичних проєктів:

– через музику можна навчати дітей та молодь принципів сталого розвитку. Музичні вистави, присвячені темам екології чи соціальної відповідальності, створення інтерактивних музичних уроків сприяють розвитку екологічного мислення у підростаючого покоління.

6. Розвиток місцевих громад:

– музичні ініціативи сприяють економічному розвитку громад через підтримку локальних музикантів і створення культурних подій. Проведення місцевих музичних фестивалів, які залучають туристів і сприяють розвитку малого бізнесу створюють економічні можливості та розвиток культурного середовища.

7. Використання відновлюваних ресурсів у музичній діяльності:

– музичні проєкти можуть демонструвати екологічно відповідальний підхід. Використання інструментів із перероблених матеріалів, проведення «зелених» концертів із мінімальним впливом на природу пропагують екологічну діяльність у мистецькій сфері.

Музика є універсальною мовою, яка здатна впливати на всі аспекти сталого розвитку – від екології до соціальної рівності.

ВИСНОВКИ

Інноваційні методи музичного навчання та виховання сприяють формуванню екологічної, соціальної та культурної свідомості серед учнів. Через музику діти та молодь здобувають знання про важливість

збереження природних ресурсів, соціальної рівності та культурного різноманіття. Відбувається:

1) Розвиток творчого мислення:

– застосування інтерактивних та креативних підходів (імпровізація, проєктна діяльність, музичні ігри) стимулює розвиток креативності та здатності до вирішення сучасних глобальних проблем у нестандартний спосіб.

2) Формування екологічної свідомості через музику:

– виховання екологічної відповідальності досягається через створення музичних проєктів, що привертають увагу до екологічних проблем, наприклад, організацію «зелених» концертів чи створення музичних творів на екотеми.

3) Збереження культурної спадщини:

– інноваційні методи музичного виховання сприяють відродженню та популяризації традиційної музики, що є важливим чинником збереження національної ідентичності та культурної різноманітності.

4) Формування соціальних навичок та інклюзивність:

– інноваційні музичні підходи сприяють соціальній інтеграції через колективну творчість, хорові та ансамблеві заняття. Вони забезпечують залучення різних соціальних груп, формуючи вміння працювати в команді та взаємодіяти.

5) Освітня роль інноваційних методів:

– через музичне виховання учні здобувають знання про сталі практики, набувають навичок адаптації до змін у світі та стають активними учасниками процесу змін, спрямованих на сталий розвиток.

6) Підтримка сталого розвитку через музичні технології:

– використання цифрових інструментів і технологій у музичній освіті забезпечує інтерактивність і доступність навчання, водночас сприяючи зменшенню використання паперових матеріалів та інших ресурсів.

Таким чином, інноваційні методи музичного навчання та виховання є потужним засобом для реалізації ідей сталого розвитку. Вони допомагають формувати свідоме та відповідальне покоління, здатне приймати екологічно, соціально та культурно зважені рішення. Інтеграція музики у процеси виховання та освіти сприяє гармонійному розвитку особистості та суспільства в цілому.

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто інноваційні методи музичного виховання як ефективний засіб для сприяння сталому розвитку. Проаналізовано способи інтеграції принципів сталого розвитку в музичну освіту,

акцентуючи увагу на формуванні екологічної, соціальної та культурної свідомості. Визначено роль творчих та проєктних підходів, зокрема імпровізації, інтерактивних занять та використання цифрових технологій, у розвитку креативного мислення й екологічної відповідальності. Особливо підкреслено значення музичних ініціатив для збереження культурної спадщини, формування соціальних навичок та впровадження інклюзії. Робота доводить, що інноваційні методи музичного виховання сприяють гармонійному розвитку особистості, формуванню відповідального ставлення до природних ресурсів та культурної різноманітності, що відповідає цілям сталого розвитку.

Література

1. Варнавська Л. І. Необхідність використання комп'ютерних технологій при аранжуванні музичних творів в процесі підготовки майбутніх вчителів музики. Питання професійної підготовки студентів факультетів мистецтв до майбутньої творчої діяльності : збірник наукових та науковометодичних праць. Кривий Ріг : КДПУ, 2009. С. 9–14. URL: <http://publications.lnu.edu.ua>
2. Варнавська Л. І. Новітні комп'ютерні технології – на допомогу майбутнім вчителям музики. Педагогіка вищої та середньої школи: Збірник наукових праць. Кривий Ріг : КДПУ, 2007. Вип.17. С. 165–170. <https://doi.org/10.31812/123456789/6125>
3. Варнавська Л. І. Основні характеристики моделі формування готовності майбутніх вчителів музики до аранжування музичних творів засобами комп'ютерних технологій. *Науковий часопис національного педагогічного ун-ту ім. Драгоманова*. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : Збірник наукових праць / ред. кол. Н. В. Гузій (відповідальний редактор) та ін. Вип.11(21). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 234 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua>
4. Волкова Н. П. Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації : Навч. посіб. Професійно-педагогічна комунікація. Київ : Академія, 2006. 256 с. URL: <https://studfile.net>
5. Гуржій А. М. Інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх закладів України – 20 років. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2005. № 5. С. 5–12.
6. Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси : монографія / За ред. Н. А. Овчаренко, Я. В. Шрамка. Кривий Ріг. 2018. 299 с.

7. Пехота О. М., Кіктенко А. З., О. М. Любарська О. М. Освітні технології : навчально – методичний посібник. Київ : А.С.К., 2003. 255 с. URL: <https://sociology.knu.ua>

8. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.– метод. Посібник. К. : А.С.К., 2004. 192 с. URL: <https://pedagogika.ucoz.ua>

9. Столярчук Л. І. Використання комп'ютерних технологій на уроках музики. URL: <http://intkonf.org/stolyarchuk-livikoristannya-kompyuternih-tehnologiy-na-urokah-muziki/>

10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : Академвидав, 2006. 352 с. (Альма-матер). URL: <https://library.udpu.edu.ua>

Information about the author:

Dudyk Romana Volodymyrivna,

Candidate of Art Science,

Associate Professor at the Department of Methodology of Music
Education and Conducting

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
57, Shevchenka str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine